गह्णन्ति · बहुवचनात्सर्वे ऋत्विजः सयजमानाः सपत्नीकाश्च । सवविधेषु पशुघ-यमेव शूलावभृथस्य कालः हविर्यज्ञविधेषु तु वैकल्पिकं कालान्तरमाह ·

आहवनीयं वोपस्थाय व्रतादीनि चेत् ॥२॥ पशौ व्रतादीनि व्रतोपा-यनप्रणीतादीनि चेत्क्रियमाणानि भवन्ति तदाहवनीयमुपस्थाय वा तूष्णीमाहव-नीयोपस्थानानन्तरं वा हृदयशूलमादायापः प्रति गह्णन्ति · तेन हविर्यज्ञविधेषु कालद्वयम् बर्हिर्होमान्ते आहवनीयोपस्थानान्ते चेति सवविधे तु बर्हिर्होमान्त ऽएवेति · अथ हृदयशूलेनावभृथं यन्तीति (३. ८. ५. ८) श्रवणात् हृदयं यस्मि-ञ्छूतं स हृदयशूलः तेन सहावभृथमवभृथदेशं गह्णन्तीत्युपन्यासमात्रमेवैतत् उत्तरत्रैव यद्विधास्यते अप एवाभ्यवेत्य यत्र शुष्कस्य चार्द्रस्य च संधिः स्यात्तदुप-गूहेदिति (°१०) तस्येदमुपन्यासमात्रम् इतरथा तु विधावेतस्मिन्सति सौमिकाव-भृथधर्मकोऽयं यागो नाम्ना परिकल्पेत ।

अभ्यवेत्य शुष्कार्द्रसंधौ हृदयशूलमुपगूहति शुगसि तमभि शोच योऽस्मान्द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मो मापो मौषधीरिति (६. २२) च ॥३॥ अध्वर्युरभ्यवेत्य उदकमध्येऽवतीर्य प्रविश्य शुष्का°पगूहति भूमिमध्येऽधोमुखं बलात्प्रवेशयति । हृदयशूलेनावभृथं यन्तीत्युपन्यासाद्यागाशङ्कायां प्रसक्तायामवधारयति (३. ८. ५. १०) अप एवाभ्यवेत्येति नान्यत्किंचित्कृत्येति ।

ग्लायन्नुदपात्रं निषिच्य पूर्वेण यूपं यथोक्तमुपगूहति ॥४॥ तडागादि-स्था अपः प्रति गमनाय ग्लायन् अनुत्सहमानो गन्तुमशक्नुवन् यूपं पूर्वेण यूपात्पू-र्वदेशे अदूरे निम्नभूमौ उदपात्रं उदकस्य पात्रं निनीय यथोक्तमिति शुष्कार्द्र-संधौ हृदयशूलमुपगूहति ।

धाम्नो-धाम्नः सुमित्रिया न इत्युपस्पृशन्त्यपः (६. २२) ॥५॥ सर्वे ऋत्वि-ग्यजमानास्तत्तडागादिस्थं यूपं पूर्वेण भूमौ निषिक्तं वोदकमालभन्ते अथाप उपस्पृशन्तीति काण्वपाठात् ।

उपगूहनशेषो वा पूर्वः ॥६॥ अथवा पूर्वो मन्त्रो धाम्नो-धाम्न इत्ययमु-पगूहनमन्त्रस्य शेष एव भवति मापो°धीरित्यस्यैकदेशोऽवयवो भवति अय-मप्युपगूहनऽएव कारणत्वमापादनीय इत्यर्थः · वाशब्दोऽवधारणे ।